

Styrelsehandling

Utfärdat 2019-01-15

Diarienummer 0070-14

Handläggare

Maria Tybergsson

Telefon: 031-774 37 49

E-post: maria.tybergsson@p-bolaget.goteborg.se

Hållbarhetsprogram för ny-/ombyggnation och renovering av parkeringsanläggningar, revidering 3.0

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stads Parkeringsaktiebolag

Styrelsen beslutar att anteckna informationen.

Sammanfattning

Göteborgs Stads Parkerings ”Hållbarhetsprogram för ny-/ombyggnation och renovering av parkeringsanläggningar, revidering 3.0” är ett uppdaterat styrdokument och verktyg i byggprocessen för Göteborgs Stads Parkerings samtliga framtida ny-/ombyggnationer och renoveringar av parkeringsanläggningar. Programmets syfte är att miljömässiga och sociala aspekter ska beaktas i alla steg i byggprocessen utifrån det specifika projektets förutsättningar och möjligheter. Programmet revideras kontinuerligt för att beakta förändringar som skett i styrande och vägledande dokument, relaterade till byggprocessen. I denna revidering har tio nya eller reviderade styrande och vägledande dokument beaktats.

Ekonomiska konsekvenser

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Barnperspektivet

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Mångfaldsperspektivet

Syftet med programmet är att beakta sociala aspekter i byggprocessen.

Jämställdhetsperspektivet

Syftet med programmet är att beakta sociala aspekter i byggprocessen.

Miljöperspektivet

Syftet med programmet är att beakta miljömässiga aspekter i byggprocessen.

Omvärldsperspektivet

Syftet med programmet är att beakta förändringar som skett i styrande och vägledande dokument, relaterade till byggprocessen.

Bilagor

1. Hållbarhetsprogram för ny-/ombyggnation och renovering av Parkeringsanläggningar, revidering 3.0.

Ärendet

Göteborgs Stads Parkerings ”Hållbarhetsprogram för ny-/ombyggnation och renovering av parkeringsanläggningar, revidering 3.0” är ett uppdaterat styrdokument och verktyg i byggprocessen för Göteborgs Stads Parkerings samtliga framtida ny-/ombyggnationer och renoveringar av parkeringsanläggningar. Programmets syfte är att miljömässiga och sociala aspekter ska beaktas i alla steg i byggprocessen utifrån det specifika projektets förutsättningar och möjligheter.

Beskrivning av ärendet

Hållbarhetsprogram för ny-/ombyggnation och renovering av parkeringsanläggningar revideras kontinuerligt för att beakta förändringar som skett i styrande och vägledande dokument, relaterade till byggprocessen.

Det första programmet antogs av styrelsen 2014-04-11 och har sedan dess reviderats 2016-04-22 och 2018-02-20.

I denna revidering 3.0 har följande dokument beaktats:

- Göteborg Stads Miljöprogram 2013, reviderad version av handlingsplan för miljön 2018-2020
- Kemikalieplan för Göteborgs Stad, 2014-03-24, reviderad version 2018-03-20
- Göteborgs Stads plan för miljöfordonsarbete, fordonspooler och stöd till introduktion av elfordon, 2017-01-26
- Gemensamma miljökrav för entreprenader - Göteborgs Stad, version 2018
- Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018-2026
- Checklista för Miljöanpassat Byggnad 2.0, Fastighetsnämnden Göteborgs Stad, 2017-11-27
- Parkeringskoncept Göteborgs Stads Parkering reviderad version 2018-06-11
- Cykelstrategi för Göteborgs Stads Parkering, reviderad version 2018-06-18
- Parkeringsbolagets strategi för mopeder, motorcyklar och flerhjuliga motorfordon, 2016-08-30
- Bilpoolsstrategi för Göteborgs Stads Parkering, 2016-08-30

Därtill har Hållbarhetsprogrammets checklista stämts av och rensats mot GBP (stadens gemensamma byggprocess) och mot bolagets Parkeringskoncept checklista.

Eivor Lindberg

Maria Stenström

Chef stab

Vd

Hållbarhetsprogram

För ny-/ombyggnation och renovering av
parkeringsanläggningar

Fullständig version – rev 3.0 2019-01-15

**GÖTEBORGS STADS
PARKERING AB**

INNEHÅLL

1. Inledning.....	3
Varför ett hållbarhetsprogram?.....	3
Syfte.....	4
Avgränsningar	4
Framtagande	5
Utgångspunkter och styrande dokument	5
2. Övergripande vision och mål.....	7
Vision och övergripande mål.....	7
Fokusområden och delmål.....	7
3. Organisation och genomförande.....	12
Kravnivåer	12
Hållbarhetssamordning.....	12
Hållbarhetssamordning för projekt enligt GBP	12
Förstudie	15
Program	15
Projektering	16
Produktion	17
Avslut	17
Förvaltning	18
Hållbarhetssamordning för projekt enligt GBP Light	19
Planering	21
Projektering / Genomförande	21
Förvaltning	22
Kontinuerlig förbättring.....	23
BILAGOR	24
A. Checklista hållbarhetskrav	
B. Styrande dokument	

1. Inledning

Varför ett hållbarhetsprogram?

Historia

Bygglagstiftningen har i alla tider gett tydliga roller för fastighetsägare och staden när det gäller att ordna med parkering. Det ekonomiska ansvaret för att skapa parkering vilar på den som bebygger en fastighet, medan staden har planansvar och anger var och hur parkeringen ska ordnas och i vilken omfattning.

I början av 1960-talet fick den ökade bilismen negativa konsekvenser för framkomligheten och i Göteborgs äldre stadsdelar började parkerande bilar ta gator och allmänna platser i anspråk. Staden valde då att möta utvecklingen genom att upplåta kommunal tomtmark till parkering. 1969 bildades Göteborgs Stads Parkering AB med uppdraget att förvalta och bygga ut den parkering som var nödvändig för att tillgodose det ökande behovet. Bolaget skulle helt och hållet finansiera sin verksamhet med intäkter från parkeringsverksamheten. Allt eftersom staden växer och omvärlden förändras ställs nya krav och erbjuds nya möjligheter. Genom att kontinuerligt utveckla nya kunderbudanden och stötta med erfarenhet och kunskaper i Göteborgs planarbete bidrar bolaget till stadens utveckling.

Hållbarhet i fokus

Göteborgs Stads Parkering ska med sin parkeringsverksamhet främja långsiktigt hållbar utveckling, såväl ekonomiskt, socialt som ekologiskt och stärka stadsutvecklingen. Det har kommunfullmäktige tagit beslut om och skrivit in i bolagets ägardirektiv. Hållbar utveckling handlar om att säkerställa goda livsvillkor för alla människor, nu och i framtiden.

För Göteborgs Stads Parkering är social hållbarhet målet, ekonomi är medlet och ekologin sätter gränserna. Bolagets bidrag till en hållbar stad handlar därför i första hand om att medverka till att så många som möjligt har en fungerande vardag genom att staden upplevs som tillgänglig och attraktiv. En god tillgänglighet till staden är också viktig för besöksnäring, handel och verksamheter vilket påverkar stadens ekonomi och dess möjligheter till en hållbar tillväxt. Bolagets vision ”En motor för hållbar mobilitet” förstärker och förankrar uppdraget.

Syfte

För att bidra till att skapa en hållbar och attraktiv stad med god tillgänglighet behöver bolaget ställa höga hållbarhetskrav på sin verksamhet och sina anläggningar. Ett av stegen i processen är att implementera specifika hållbarhetskrav för hur nya och befintliga anläggningar ska byggas och renoveras, därav det här hållbarhetsprogrammet, HP.

Avsikten och syftet med programmet är att det ska utgöra ett styrdokument och verktyg för Göteborgs Stads Parkerings samtliga framtida ny- och ombyggnationer och renoveringar av parkeringsanläggningar.

Programmet ska även utgöra underlag vid upphandling av konsulter och entreprenörer för att ange vilka riktlinjer och kravnivåer som gäller.

Hållbarhetsprogrammet utgör grunden för varje enskilt projekts specifika hållbarhetsmål. En anpassning utifrån projektets förutsättningar görs i tidigt skede.

Programmet ska fungera som ett incitament och uppmana till ständiga förbättringar, höja ambitionsnivån samt skapa nya lösningar och idéer. Det måste därför vara ett levande och dynamiskt dokument som ligger i framkant av utvecklingen. Genom en strukturerad erfarenhetsåterföring och analys efter varje projekt kommer programmet att genomgå revideringar på regelbunden basis.

Avgränsningar

Hållbarhetsprogrammet beskriver de riktlinjer och målsättningar som finns för nyproduktion, större underhållsprojekt, omfattande renovering samt om- och tillbyggnation av parkeringsanläggningar. I övriga byggnationsprojekt tillämpas programmet i möjligaste mån och ses då som vägledande.

Hållbarhetsprogrammet omfattar inte andra typer av byggnader eller verksamheter som kan komma att integreras i/på/invid parkeringsanläggningen.

För ett effektivt genomförande har riktlinjer och checklistor som utarbetats i hållbarhetsprogrammet integreras i Göteborgs Stads Gemensam byggprocess, GBP, med relevanta styrdokument och avstämningspunkter.

Framtagande

Hållbarhetsprogrammet har tagits fram i samarbete mellan Göteborgs Stads Parkering AB och White Arkitekter AB. Grunden i arbetet var att identifiera vilka hållbarhetsaspekter och kravnivåer som är viktiga och vad det kan medföra för utformningen, byggandet och renoverandet av parkeringsanläggningar.

De framtagna hållbarhetskraven är indelade per fokusområde och utgör basnivån för hållbarhetsarbetet. Kraven finns redovisade i Hållbarhetsprogrammets bilaga A.

Den första versionen antogs av bolagets styrelse 2014-04-11. Programmet uppdaterades 2016-03-11 för att beakta förändringar som skett i styrdokument och för att även omfatta alla typer av parkeringsanläggningar. I revidering 2.1 2018-02-17 inarbetades Parkeringsbolagets parkeringskoncept som ersatte ESPA. I programmets uppdatering 3.0 har erfarenhet från de projekt där hållbarhetsprogrammet har använts beaktats, samt förändringar i styrande processer och dokument.

Utgångspunkter och styrande dokument

Liksom för övriga kommunala bolag inom Göteborgs Stad finns flertalet styrdokument, processer och projekt som gäller för hur Göteborgs Stads Parkering bör bedriva sin verksamhet inom miljö och hållbarhetsområdet. Dessa överordnade styrmedel är beaktade i hållbarhetsprogrammet för ny-/ombyggnation och renovering av parkeringsanläggningar och utgör grund för krav och målnivåer. För lista på samtliga dokument, se bilaga B.

Därtill ska bolagets Parkeringskoncept tillämpas på Göteborgs Stads Parkerings alla anläggningar. I kombination med givna styrmedel, har de viktigaste utgångspunkterna för hållbarhetsprogrammets utformning och kravnivåer varit följande:

En tillgänglig attraktiv stad kräver samverkan

Göteborg är en stad i förändring. Stora byggprojekt som Västsvenska paketet med Västlänken och stadsutvecklingsprojektet Älvstaden påverkar staden och dess infrastruktur. Flera av Göteborgs Stads Parkerings mest besökta parkeringsplatser som Heden, Pusterviksplatsen, Rosenlund, Operan, Sänkverksgatan och Masthamnsgatan kommer inte vara kvar i nuvarande form. Exploateringen av staden ökar och tusentals av parkeringsplatserna på tomtmark försvinner.

Göteborg Stads Parkering har en viktig roll i arbetet med att bidra till en tillgänglig och attraktiv stad när staden förändras och parkeringsplatser försvinner, till exempel genom att arbeta för att

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

parkeringsplatser samnyttjas. Det innebär också att undersöka på vilket sätt parkeringar som försvinner kan ersättas för att staden fortfarande ska upplevas som attraktiv och om andra mobilitetslösningar kan ersätta parkeringsplatser. Mobilitetslösningarna kan handla om att det är nära till cykelparkering samt bil - och cykelpool. Genom samverkan med olika aktörer kan bolaget bidra med fakta om efterfrågan och behov av parkeringsplatser och därigenom påverka stadens tillgänglighet i olika skeden.

I takt med att samhället, mobilitet och transporter förändras kommer även parkeringsanläggningarnas roll att förändras. Det krävs att de anläggningar vi bygger i dag ligger steget före och utgör framtidens hållbara parkeringsanläggningar. Visionärt tänkande, flexibilitet och samverkan är viktiga ledord. Tillsammans kan den hållbara staden byggas där alla delar länkas samman.

Kundattraktivitet

Många gånger väljer kunder mark- och gatuparkering i stället för parkeringshus då de kan upplevas som skrämmande och otrygga. Det är en mycket viktig aspekt att beakta. Målet blir därför att bygga attraktiva parkeringsanläggningar som tillför staden kvalitet i form av god arkitektur och ett högt brukarvärde.

Parkeringsbolagets parkeringskoncept beskriver hur bolaget arbetar med och planerar den fysiska miljön för att skapa attraktiva parkeringsanläggningar och platser där kunder vill parkera. Man ska känna sig trygg och bli glad när man kör, går eller cyklar in i Göteborgs Stads Parkerings parkeringsanläggningar!

Resande

Bilen tar stor plats i stadsrummet, är kostsam i drift och påverkar klimatet negativt. Bilen innebär också frihet och stora möjligheter för enkla och snabba transporter. Därför är det viktigt att hitta lösningar som kan minska bilanvändandet utan att försämra mobiliteten. Det kan handla om att främja delat ägande av bilar i till exempel bilpooler, men också att hitta lösningar för att använda befintliga parkeringsanläggningar optimalt. Att underlätta för gående, cyklister och kollektivtrafik innebär också att vi skapar förutsättning för mer socialt hållbart samhälle, då det bidrar till att alla har lika stora möjligheter att ta sig fram i staden.

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

Även människors vanor och attityd förändras och de erbjudanden som presenteras måste uppfattas som attraktiva och bättre för den enskilda individen. Därför är det viktigt att bebyggelse- och trafikfrågor samordnas i beslut och planering för att skapa hållbar mobilitet.

Klimatpåverkan

Klimatförändringar, klimatanpassning och klimatneutralitet är ord av vår tid.

Parkeringsanläggningarna ska byggas och anpassas till de kända klimatförändringar som väntas komma, de ska även bidra till att minska fortsatt klimatpåverkan. Flera av stadens centralt belägna och tätbebyggda stadsdelar ligger nära Göta älv eller andra vattendrag. Under de senaste decennierna har antalet tillfällen med extremt högvatten och extrem nederbörd nästan fördubblats, vilket måste beaktas vid all typ av byggnation.

Målet är att Göteborgs Stads Parkering ska bidra till Göteborg Stads mål om att minska klimatpåverkan för att bli en klimatneutral stad. Parkeringsanläggningarna måste därför utformas för att bidra till den utvecklingen.

2. Övergripande vision och mål

Vision och övergripande mål

Visionen för hållbarhetsprogrammet har formats utifrån Göteborgs Stads Parkerings vision ”En motor för hållbar mobilitet” samt med avsikten att skapa en identitet och framåtanda.

”Göteborgs Stads Parkering skall vara en ledande aktör gällande parkeringslösningar som skapar det hållbara samhället.”

Målet är att Göteborgs Stads Parkerings parkeringsanläggningar ska bidra till det goda livet samt en trygg och vacker stad. Parkeringsanläggningarna ska bidra till att Göteborg blir en klimatsmart och attraktiv stad där ett vardagsliv med enkla och hållbara transporter är en självklarhet.

Fokusområden och delmål

För att uppnå detta krävs att hållbarhetsaspekterna integreras i ett tidigt skede med analyser om vad som är betydande ur ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv. För att stödja det arbetet är hållbarhetsprogrammet indelat i fem fokusområden. Där till ska bolagets Parkeringskoncept tillämpas på Göteborgs Stads Parkerings alla anläggningar.

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

Inom varje fokusområde har olika krav och riktlinjer formulerats. Områdena är:

- Klimatsmart och resurseffektivt
- Hållbart resande och parkering
- Den gröna staden
- Samverkan och kvalitetssäkring
- Tryggt och vackert

Klimatsmart och resurseffektivt

Parkeringsanläggningarna ska vara ett föredöme och ledande för klimatsmarta och resurseffektiva parkeringsanläggningar - med målet om ett klimatneutralt Göteborg.

Klimatsmarta och resurseffektiva parkeringsanläggningar innebär att de är anpassade till rådande och framtida klimatförändringar som starkare vindar, mer nederbörd och höjda vattennivåer.

Parkeringsanläggningarnas utformning ska bidra till goda mikroklimat i området, ha en minimal klimatpåverkan och ska inte förbruka ändliga naturresurser. Klimatsmart är att veta hur parkeringsanläggningarna, genom byggande och användning, påverkar miljön. Därigenom skapas lösningar som minskar dess klimatbelastning och ger möjlighet till ökad livskvalitet i samhället.

Parkeringsanläggningarna ska ha en så låg miljöpåverkan som möjligt under hela sin livslängd, från produktion - under drift - till rivning. Livscykelanalyser (LCA) kan vara ett verktyg för att hitta material med låg miljöpåverkan, och i valet av installationstekniska system till byggnaden kan livscykelkostnadsberäkningar (LCC) användas. Resurshushållning avser både val och återvinning av material, smarta energilösningar och avfallshantering i byggprocess och färdig parkeringsanläggning.

Hållbart resande och parkering

Parkeringsanläggningarna ska bidra till en hållbar stadsutveckling med god tillgänglighet och stärka Göteborgs profil som en attraktiv stad.

Hållbart resande är att kunna välja mellan olika klimatsmarta alternativa resmöjligheter för att nå det bestämda målet. Resandet ska underlätta en klimatsmart livsstil med minskade utsläpp och vara attraktiv för kunden. Målet är att få fler och nya kunder, förändra resvanor och en förbättrad folkhälsa. Parkeringsanläggningarna ska således erbjuda en god service med flera attraktiva

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

lösningar för kunden. Exempelvis närhet till väderskyddad låsbar cykelparkering eller hyrcykel-system. Digital information med realtid för kollektivtrafik, gångtider, riktningar etc. Bilpooler bereds plats, liksom att antalet laddningsstolpar för elbilar ökar.

Optimering av parkeringsanläggningarna med avseende på användande, minskad söktrafik och kötid in/ut samt orienterbarhet är viktiga delar att beakta.

Den gröna staden

Parkeringsanläggningarna ska vara en del av det naturliga kretsloppet där platsens ekologiska värden och biologiska mångfald stärks genom skapande av trivsamma utemiljöer.

Gröna stråk som binder samman olika grönområden i staden ska förstärkas. Grön- och vattenytor utformas för att främja naturens koldioxidupptagande förmåga och biodiversitet. Utformningen ska motverka negativa effekter av det förändrade klimatet. Åtgärder kan exempelvis vara gröna tak och väggar, men varje plats är unik och grönstrukturerna ska anpassas därefter. Dagvatten ses som en resurs och omhändertas lokalt där så är möjligt genom nyttjande av gröna strukturer. Även byggmaterial väljs utifrån minsta möjliga miljö- och hälsopåverkan.

Etableringen av byggarbetsplatsen sker utifrån miljöhänsyn som bland annat innebär små etableringsytor, god hantering av byggdagvatten och miljökrav för entreprenad- och transportfordon.

Samverkan och kvalitetssäkring

Parkeringsanläggningarna görs delaktiga i utvecklingen av ett attraktivt och hållbart Göteborg.

Ett hållbart Göteborg når man genom samverkan med andra aktörer, invånare och besökare. För att skapa mervärde åt kunden söker bolaget samarbete med andra aktörer genom att utveckla nya verksamheter och aktiviteter i parkeringsanläggningarna. Ambitionen är att använda parkeringsanläggningarna effektivt, men också att använda dem till andra typer av ändamål och verksamheter.

En tidig medverkan krävs i planprocessen för att påverka lokaliseringen av parkeringsanläggningarna med hänsyn till tillgänglighets- och beläggningsanalyser.

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

Hållbarhetsprogrammet med dess mål, styrning och uppföljning är betydande för att nå målet om det hållbara samhället. Krav gällande miljöstyrning och socialt ansvarstagande ställs på entreprenör och leverantör vid byggande av parkeringsanläggningar.

Tryggt och vackert

Parkeringsanläggningarna ska utformas utifrån tanken om en arkitektur som är hållbar över tid. Där positiva mervärden skapas genom god kvalitet, upplevelse och en stark identitet där människan är i fokus.

Upplevelsen i och utanför parkeringsanläggningen ska bidra till att man blir glad. Vilket skapas genom att bygga attraktiva, trygga, identitetstarka och säkra anläggningar. Mörka nischer, dolda hörn, täta väggar mot omgivningen och dålig belysning ger upphov till otrygghet och ska därför inte förekomma. Även förbättrad luftkvalitet och begränsad bullernivå är betydelsefullt för att öka välbefinnandet när man vistas i och omkring parkeringsanläggningen.

Trafikflödet utformas för en säker vistelsemiljö för barn, vuxna, de närboende och för parkeringskunden. Parkeringsanläggningarna är väl lokaliserade till användarens mål och tillgängligheten är god för funktionshindrade.

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

FOKUSOMRÅDE	EKOLOGISKA MÅL	EKONOMISKA MÅL	SOCIALA MÅL
KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	<ul style="list-style-type: none"> Klimatanpassade P-hus Låg miljöpåverkan under sin livslängd Minskat resursuttag 	<ul style="list-style-type: none"> Stärka Göteborgs profil som en attraktiv stad Låga drift- och underhållskostnader Ekonomisk resursanvändning 	<ul style="list-style-type: none"> God livskvalitet Skapa möjligheter för framtida generationer Stärka Parkeringsbolagets varumärke
HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	<ul style="list-style-type: none"> P-husen bidrar till en hållbar stadsutveckling Minskade utsläpp Bättre markutnyttjande 	<ul style="list-style-type: none"> Smarta investeringar Stärka Göteborgs profil som en attraktiv stad Ny marknad och nya kunder 	<ul style="list-style-type: none"> Förändrade resvanor och förbättrad folkhälsa Underlätta klimatsmart livsstil God service
DEN GRÖNA STADEN	<ul style="list-style-type: none"> Ökad biodiversitet Lokalt omhändertagande av dagvatten Byggarbetsplats med miljöhänsyn 	<ul style="list-style-type: none"> Hushålla med resurser Tillhandahållandet av ekosystemtjänster Stärka Parkeringsbolagets varumärke 	<ul style="list-style-type: none"> Skapa trivsamma och hälsosamma utemiljöer Ökat inflytande för kunder Förbättrad folkhälsa
SAMVERKAN OCH KVALITETSSÄKRING	<ul style="list-style-type: none"> Resurseffektiv placering och nyttjande Säkra miljöprocesser 	<ul style="list-style-type: none"> Skapa ekonomisk bärkraft Ekonomiskt effektiva processer 	<ul style="list-style-type: none"> Skapa fler mötesytor Samverkan och delaktighet Öppenhet
TRYGGT OCH VACKERT	<ul style="list-style-type: none"> Hållbar arkitektur Förbättrad luftkvalitet Minskat buller 	<ul style="list-style-type: none"> Attraktiv stadsbild Högre uthyrbarhet Stärka Parkeringsbolagets varumärke 	<ul style="list-style-type: none"> Attraktiv, trygg och säker vistelsemiljö Skapa p-hus med stark identitet Trygg och säker miljö under byggskedet

3. Organisation och genomförande

Göteborgs Stads Parkering äger och förvaltar hållbarhetsprogrammet och ansvarar för att det implementeras i relevanta byggnationsprojekt. För att nå full framgång är samverkan en nödvändighet.

För ett effektivt genomförande har riktlinjer och checklistor som utarbetats i hållbarhetsprogrammet integreras i Göteborgs Stads Gemensam byggprocess, GBP, med relevanta styrdokument och avstämningpunkter.

Kravnivåer

Samtliga krav gäller för all nyproduktion, större underhållsprojekt, renovering samt om- och tillbyggnation av parkeringsanläggningar. Dock finns det vissa krav som utifrån projektets beskaffenhet kan vara tillämpliga till fullo, till viss mån eller inte alls. Kravnivåer avseende detta sätts under varje projekts tidiga skeden. Till exempel kan nämnas att möjligheten till implementering av solceller till stor del beror på lokalisering och omgivande bebyggelse.

Alla mål och målnivåer finns redovisade i bilagda checklistor (Bilaga A) som är indelade per fokusområden.

Där till ska bolagets Parkeringskoncept tillämpas på Göteborgs Stads Parkerings alla anläggningar.

Hållbarhetssamordning

Göteborgs Stads Parkering har huvudansvaret för hållbarhetsarbetet i varje parkeringsanläggning. Bolaget utser en specifik koordinator hållbarhetsprogram, KH, som har det övergripande ansvaret för att hållbarhetsprogrammet implementeras i relevanta byggnationsprojekt och förvaltar hållbarhetsprogrammet.

Hållbarhetssamordning för projekt enligt GBP

GBP är en gemensam och kvalitetssäkrad byggprocess för Göteborgs Stads byggande förvaltningar och bolag som ger stöd och styrning vid genomförande av bygguppdrag. Genom att använda GBP får medarbetare och ledning tillgång till stadens samlade kunskaper, erfarenheter, verktyg och metoder för byggprocessen. Sammantaget ställer GBP krav på att bygguppdrag:

- startas med en uppdragsbeställning som tydliggör ramar, roller och mandat
- drivs med stöd av egenkontroller bestående av aktiviteter för olika stöd- och delprocess

- avslutas med en slutrapport eller liknande som möjliggör kunskapsåterföring

Genom hela uppdraget ställs krav på dokumentation. Ovanstående moment utgör ett gemensamt arbetssätt för bygguppdrag för de deltagande organisationerna.

GBP stöds av en webbaserad dokumentdatabas. Databasen fungerar som ett bibliotek där medarbetare i organisationerna kan hämta de dokument som styr och stödjer hur byggprocessen ska genomföras.

För dokumentation av projekt använder Göteborgs Stads Parkering den företagsgemensamma projektportalen Navet. Där ska all dokumentation om projekt sparas och dokumenteras, inklusive hållbarhetsarbetet.

I projekt som drivs enligt GBP finns följande skeden:

- Förstudie
- Program
- Projektering
- Produktion
- Avslut
- Förvaltning

Processen för hållbarhetssamordning i projekt enligt GBP har anpassats för att stämma överens med den överordnande strukturen i GBP.

För varje specifikt projekt som drivs enligt GBP utser Göteborgs Stads Parkering en samordnare hållbarhetsprogram, SH. I tidiga skeden kan det vara samma som beställaren, och då projektledare är utsedd tas rollen över av denne. Rollen som samordnare hållbarhetsprogram kan alltså växla och ingår som en del av beställarrollen/projektledarrollen för ett ny-/ombyggnadsprojekt.

Samordnare hållbarhetsprogram deltar och ansvarar i tidiga skeden för formulerandet och uppföljandet av projektspecifika krav och målnivåer vilka ska stämmas av med Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram.

Krav som väljs bort ska motiveras och dokumenteras i avvikelislista. Därefter godkänns och beslutas de projektspecifika kraven och avvikelislistan av projektets styrgrupp. Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram koordinerar vidare projektgruppens deltagare och stämmer av arbetet så att hållbarhetsmålen med angivna nyckeltal uppnås i projektets alla skeden, genom regelbundna avstämningsmöten. För de delar där ingen entreprenör ännu är kontrakterad,

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

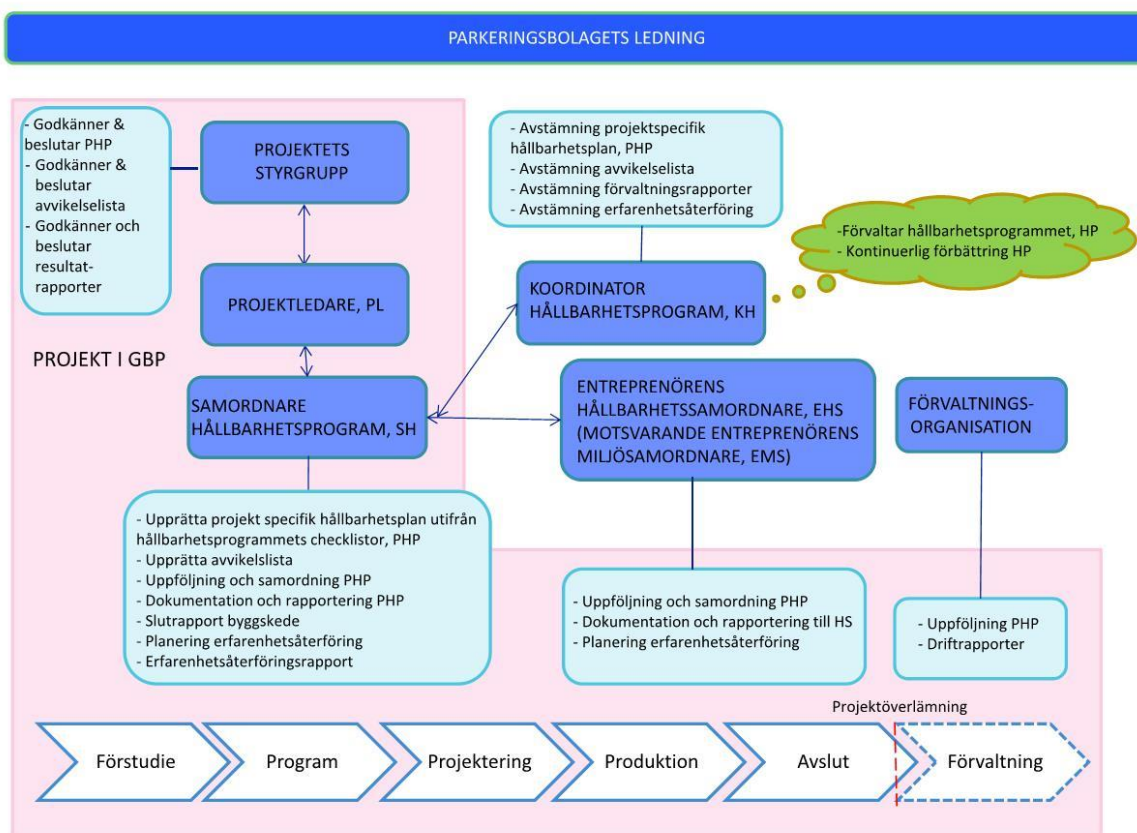
ansvarar även samordnare hållbarhetsprogram för upprättande av handlingsplaner och dokumentation av uppnådda mål och eventuella avvikelser.

I de skeden där entreprenör är anlitad (projektering/produktion till avslut) är entreprenören ansvarig att utse en hållbarhetssamordnare för sitt specifika projekt med ansvar att kommunicera hållbarhetsarbetet med Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram.

Entreprenörens hållbarhetssamordnare, EHS, styr arbetet så att hållbarhetsmålen med angivna nyckeltal uppnås i samtliga skeden där entreprenören ansvarar för projektet.

Det görs genom regelbundna avstämningsmöten, upprättande av handlingsplaner och dokumentation av uppnådda mål och eventuella avvikelser från kraven. På samma sätt som i de tidiga skeden måste krav som väljs bort motiveras och dokumenteras samt stämmas av med Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram. Därefter godkänns och beslutas de projektspecifika kraven och avvikelserlistan av projektets styrgrupp.

Avsteg från mål och krav får inte göras utan godkännande av Göteborgs Stads Parkerings Koordinator Hållbarhetsprogram, avsteg kan innebära krav på kompensationsåtgärder.

Förstudie

I samband med att en förstudie för nybyggnation eller ombyggnation inleds ska även en första avstämning mot hållbarhetskraven göras. En första projektspecifik hållbarhetsplan, PHP, tas fram utifrån hållbarhetsprogrammets checklistor. Den projektspecifika hållbarhetsplanen görs under ledning av Göteborgs Stads Parkerings utsedda Samordnare Hållbarhetsprogram för projektet eller projektledare. PHP beslutas av projektets styrgrupp. Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram eller projektledare ansvarar för att kommunicera projektets hållbarhetskrav till samtliga medarbetare, konsulter etc. inom projektet, samt att följa upp att kraven efterföljs.

De krav som föreligger att utvärdera och beakta till den projektspecifika hållbarhetsplanen återfinns i framtagna checklistor, bilaga A.

Upphandling

För upphandling av konsulter samt övriga medverkande i förstudien så ansvarar Göteborgs Stads Parkering för att upphandlingen sker utifrån gällande krav. Hållbarhetsprogrammet kan vara ett av de dokument som ligger till grund för upphandlingen där så är lämpligt.

Dokumentation och avrapportering

Under och efter avslutad förstudie ska dokumentation tillhandahållas. Dokumentationen består av projektspecifik hållbarhetsplan med ifyllda hållbarhetschecklistor, projektspecifik avvikelislista och utredningar som ligger till grund för redovisat resultat samt resultatrapport. Dessa ska beslutas av projektets styrgrupp. Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram ansvarar för dokumentationen och rapportering till Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram.

All dokumentation ska sparas i Navet.

Program

I programfasen sätts vidare mål för vilka aspekter som är relevanta för projektet och den projektspecifika hållbarhetsplanen för programskedet beslutas. Den projektspecifika hållbarhetsplanen utformas utifrån underlag ifrån förstudien samt utifrån övriga förutsättningar. I det här skedet är samarbetet mellan olika konsulter och övriga aktörer ytterst viktigt. Även i det här skedet ansvarar Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram för att kommunicera projektets hållbarhetskrav till samtliga medarbetare, konsulter etc. som arbetar inom projektet, samt att följa upp projektets uppsatta krav.

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

Upphandling

För upphandling av konsulter samt övriga medverkande i programfas så ansvarar Göteborgs Stads Parkering för att upphandling sker utifrån gällande krav. Här bör den projektspecifika hållbarhetsplanen vara ett av de dokument som ligger till grund för upphandlingen.

Dokumentation och avrapportering

Under och efter avslutad programfas ska dokumentation tillhandahållas. Dokumentationen består av beslutad projektspecifik hållbarhetsplan med ifyllda hållbarhetschecklistor, projektspecifik avvikelislista och utredningar som ligger till grund för redovisat resultat samt resultatrapport. Dessa ska beslutas av projektets styrgrupp.

Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram ansvarar för dokumentation och rapportering till Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram. All dokumentation ska sparas i Navet.

Projektering

I projekteringsfasen ska hållbarhetskraven implementeras i bygghandlingar. Både hållbarhetssamordnare utsedd av entreprenören och Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram ansvarar för att kommunicera projektets hållbarhetskrav till samtliga medarbetare, underkonsulter etc. som arbetar med projektet, samt att följa upp så att kraven efterföljs.

Upphandling

För upphandling av konsulter, entreprenör samt övriga medverkande i projekteringsfas så ansvarar Göteborgs Stads Parkering för att upphandling sker utifrån gällande krav. Här ska den projektspecifika hållbarhetsplanen vara ett av de dokument som ligger till grund för upphandlingen.

Dokumentation och avrapportering

Under och efter avslutad projektering ska dokumentation tillhandahållas. Dokumentationen består av beslutad projektspecifik hållbarhetsplan med ifyllda hållbarhetschecklistor, projektspecifik avvikelislista och utredningar som ligger till grund för redovisat resultat samt resultatrapport. Dessa ska beslutas av projektets styrgrupp.

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram ansvarar för dokumentation och rapportering till Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram. All dokumentation ska sparas i Navet.

Produktion

I produktionsfasen ska hållbarhetskraven implementeras i anläggningen. Hållbarhetssamordnare utsedd av entreprenören ansvarar för att kommunicera projektets hållbarhetskrav till samtliga medarbetare, underkonsulter, underentreprenörer etc. som arbetar med projektet samt att följa upp att kraven följs.

Upphandling

För upphandling av konsulter samt övriga medverkande i produktionsfas så ansvarar Göteborgs Stads Parkering för att upphandling sker utifrån gällande krav. Den projektspecifika hållbarhetsplanen ska vara ett av de dokument som ligger till grund för upphandlingen.

Dokumentation och avrapportering

Under och efter avslutad produktion ska dokumentation tillhandahållas. Dokumentationen består av projektspecifik hållbarhetsplan med ifyllda hållbarhetschecklistor, eventuella avvikelser eller utredningar som ligger till grund för redovisat resultat i checklistan, resultatrapport samt relevanta drift- och skötselplaner som tillgodoser hållbarhetskraven. Dessa ska beslutas av projektets styrgrupp.

Entreprenörens hållbarhetssamordnare ansvarar för dokumentation och rapportering till Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram och koordinator hållbarhetsprogram.

All dokumentation ska sparas i Navet.

Avslut

Efter avslutat byggprojekt är erfarenhetsåterföring en viktig del för att kunna utveckla processen och nå längre fram gällande hållbarhet. Vad har gått bra, vad har inte gått bra? Vad kunde gjorts bättre? Vad saknas? Vad var bra? Etc.

Dokumentation och avrapportering

Dokumentation ska tillhandahållas. Dokumentationen består av upprättad erfarenhetsåterföringsrapport utifrån projektets hållbarhetskrav. Erfarenhetsåterföringen görs förslagsvis i workshopform där samtliga delaktiga inom projektet är med och bidrar. Utformning

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

av erfarenhetsåterföringen görs i samarbete mellan Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram och samordnare hållbarhetsprogram samt entreprenörens hållbarhetssamordnare.

Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram ansvarar för sammanställning av rapport och distribution till involverade och relevanta parter. Därefter ska projektets styrgrupp godkänna erfarenhetsåterföringsrapporten. Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram har ett övergripande ansvar för samtliga erfarenhetsåterföringsrapporter.

All dokumentation ska sparas i Navet. All relevant dokumentation ska överlämnas till den förvaltande linjeorganisationen, minst överlämnas resultatrapport produktion och avvikelislista samt projektspecifik drift och skötselplan.

Förvaltning

Arbetet med hållbarhetsprogrammet fortsätter även efter färdigställande av projekt eftersom hållbarhetsarbetet är en kontinuerlig process som även kräver genomtänkt drift och förvaltning. Här är uppföljning av prestanda, optimering av drift och kundupplevelse viktiga bitar.

För att följa hållbarhetskraven i förvaltningsskedet ska Göteborgs Stads Parkerings förvaltande linjeorganisation sköta både implementering av krav och uppföljning.

Dokumentation och avrapportering

Under förvaltningsskedet ska dokumenterad uppföljning av drift- och skötselplan samt relevanta driftrapper tillhandahållas. Uppföljning av anläggningens drift och skötselplan ska ske kontinuerligt och utvärderas av den förvaltande linjeorganisationen. Detta görs ett, eller senast två år efter det att anläggningen tagits i bruk, därefter årligen.

All dokumentation ska sparas i bolagets fastighetssystem.

Även en kundenkätundersökning ska utföras med avseende till andra punkter i hållbarhetsprogrammet, såsom användarvänlighet, utemiljö, trygghet och säkerhet etc. Dessa görs för att kontinuerligt stämma av kundkrav och kundupplevelse. Göteborgs Stads Parkerings marknadsavdelning ansvarar för kundenkät och rapportering till förvaltningsorganisationen samt koordinator hållbarhetsprogram.

Hållbarhetssamordning för projekt enligt GBP Light

GBP Light är en modell och ett arbetssätt för mindre komplexa uppdrag. I GBP Light har några av delprocesserna slagits ihop och uppdragstagare har möjligheten att anpassa en egenkontroll för just det specifika uppdraget.

I GBP Light, jämfört med GBP, har delprocesserna förstudie och program slagits ihop till delprocessen planering, och delprocesserna produktion och avsluta uppdrag har slagits ihop till delprocessen genomförande. Aktiviteterna och innehållet i anvisningarna är desamma som i GBP.

För dokumentation av projekt använder Göteborgs Stads Parkering den företagsgemensamma projektportalen Navet. Där ska all dokumentation om projekt sparas och dokumenteras, inklusive hållbarhetsarbetet.

I projekt som drivs enligt GBP Light finns följande skeden:

- Planering
- Projektering
- Genomförande
- Förvaltning

Hållbarhetssamordningen bygger på samma grundstruktur som för projekt enligt GBP. Då den övergripande processen har en något annorlunda struktur är processen för hållbarhetssamordningen anpassad till denna.

Av de skeden som beskrivits ovan finns i praktiken Planering, Projektering/Genomförande (gemensamt skede), Förvaltning.

Göteborgs Stads Parkering utser i varje specifikt projekt en samordnare hållbarhetsprogram, SH. I tidiga skeden kan det vara samma som beställaren, då projektledare är utsedd tas rollen över av denne. Rollen som samordnare hållbarhetsprogram kan alltså växla och ingår som en del av beställarrollen/projektledarrollen för ett ny-/ombyggnadsprojekt samt UH-projekt.

För projekt enligt GBP Light är det troligt att projektledaren äger rollen som samordnare hållbarhetsprogram genom hela projektet då projekten oftast är kortare och mindre projekt. Samordnare hållbarhetsprogram deltar och ansvarar för formulerandet och uppföljandet av projektspecifika krav och målnivåer vilka ska stämmas av med Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram.

Krav som väljs bort ska motiveras och dokumenteras i avvikelislista. Därefter godkänns och beslutas de projektspecifika kraven och avvikelislistan av projektets beställare. Göteborgs Stads

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

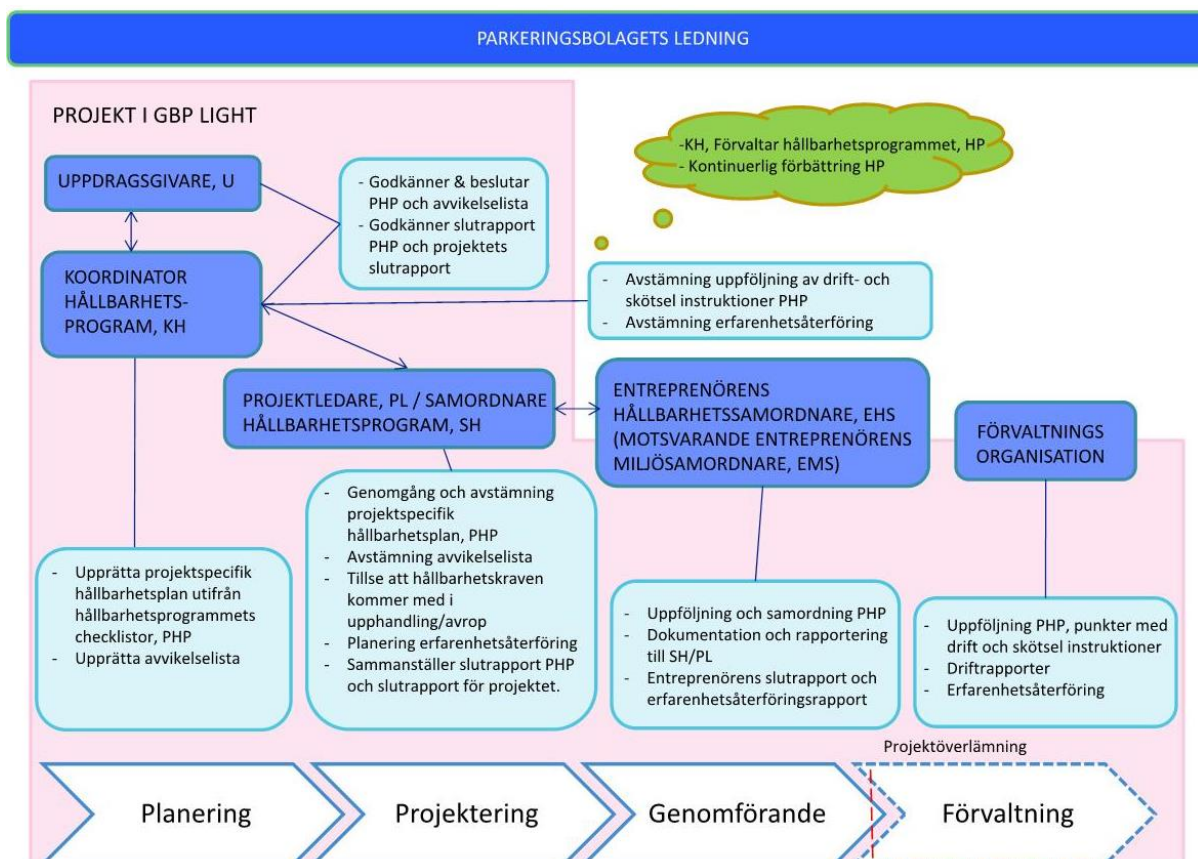
Parkerings samordnare hållbarhetsprogram koordinerar vidare projektgruppens deltagare och stämmer av arbetet så att hållbarhetsmålen med angivna nyckeltal uppnås i projektets skeden, genom regelbundna avstämningsmöten. För de delar där ingen entreprenör ännu är kontrakterad, ansvarar även samordnare hållbarhetsprogram för upprättande av handlingsplaner och dokumentation av uppnådda mål och eventuella avvikelser.

I de skeden där entreprenör är anlitad (projektering/genomförande) är entreprenören ansvarig att utse en hållbarhetssamordnare för sitt specifika projekt med ansvar att kommunicera hållbarhetsarbetet med Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram.

Entreprenörens hållbarhetssamordnare, EHS, styr arbetet så att hållbarhetsmålen med angivna nyckeltal uppnås där entreprenören ansvarar för projektet.

Det görs genom regelbundna avstämningsmöten, upprättande av handlingsplaner och dokumentation av uppnådda mål och eventuella avvikelser från kraven. De krav som väljs bort motiveras och dokumenteras. Därefter godkänns och beslutas de projektspecifika kraven och avvikeliselisan av projektets beställare.

Avsteg från mål och krav får ej göras utan godkännande av Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram, avsteg kan innebära krav på kompensationsåtgärder.

Planering

Planeringsprocessen för projekt enligt GBP Light börjar i samband med att budgeten för nästkommande års underhållsplan tas fram. Göteborgs Stads Parkerings samordnare/koordinator hållbarhetsprogram, KH, tillsammans med beställaren ansvarar för att göra en första avstämning mot hållbarhetskraven och att en första projektspecifik hållbarhetsplan, PHP, tas fram utifrån hållbarhetsprogrammets checklistor. Detta görs för samtliga relevanta planerade projekt.

Krav som väljs bort ska motiveras och dokumenteras i avvikelislista. Därefter godkänns och beslutas de projektspecifika kraven och avvikelislistan av samordnare/koordinator hållbarhetsprogram och beställare.

Beställaren ansvarar för att den framtagna projektspecifika hållbarhetsplanen läggs in i projektportal, så att den i nästa skede kan tas fram av ansvarig projektledare.

De krav som föreligger att utvärdera och beakta till den projektspecifika hållbarhetsplanen återfinns i framtagna checklistor, bilaga A.

Dokumentation och avrapportering

Under och efter avslutad planering ska dokumentation tillhandahållas. Dokumentationen består av projektspecifik hållbarhetsplan med ifyllda hållbarhetschecklistor, projektspecifik avvikelislista, samt om så finns ev. utredningar som ligger till grund för framtagna mål och avvikelse.

Projektledaren ansvarar för dokumentationen och rapportering.

All dokumentation ska sparas i Navet.

Projektering / Genomförande

I uppstarten av projekterings- och genomförandefasen ska den projektspecifika hållbarhetsplanen och avvikelislistan gås igenom av projektledare och Göteborgs Stads Parkerings samordnare/koordinator hållbarhetsprogram. En uppdatering av den projektspecifika hållbarhetsplanen och avvikelislistan görs om så är nödvändigt.

Innan entreprenör har blivit kontrakterad i projektet ansvarar Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram för att kommunicera projektets hållbarhetskrav till samtliga medarbetare, konsulter etc. som arbetar med projektet, samt att följa upp så att kraven efterföljs. Samt att när entreprenör har blivit kontrakterad informera och överlämna till entreprenörens hållbarhetssamordnare. Därefter ansvarar entreprenörens hållbarhetssamordnare för att kommunicera projektets hållbarhetskrav till samtliga medarbetare, underkonsulter, underentreprenörer etc. som arbetar med projektet samt att följa upp att kraven följs.

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

De gällande hållbarhetskraven ska implementeras i bygghandlingar om dessa upprättas av entreprenör ansvarar denne och dess hållbarhetssamordnare för att detta görs.

I produktionsfasen ska hållbarhetskraven implementeras i anläggningen.

Efter avslutat byggprojekt är erfarenhetsåterföring en viktig del för att kunna utveckla processen och nå längre fram gällande hållbarhet. Erfarenhetsåterföringen görs förslagsvis i workshopform där samtliga delaktiga inom projektet är med och bidrar. Utformning av erfarenhetsåterföringen görs i samarbete mellan Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram och samordnare hållbarhetsprogram samt entreprenörens hållbarhetssamordnare.

Upphandling

För upphandling av konsulter, entreprenör samt övriga medverkande i projekterings- och genomförandefas så ansvarar Göteborgs Stads Parkering för att upphandling sker utifrån gällande krav. Här ska den projektspecifika hållbarhetsplanen vara ett av de dokument som ligger till grund för upphandlingen.

Dokumentation och avrapportering

Under och efter avslutad projekterings- och genomförandefas ska dokumentation tillhandahållas. Dokumentationen består av beslutad projektspecifik hållbarhetsplan med ifyllda hållbarhetschecklistor, projektspecifik avvikelislista och utredningar som ligger till grund för redovisat resultat. Slutgiltig resultatrapport upprättas i samband med projektets slutrapport. Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram ansvarar även för sammanställning av erfarenhetsåterföringsrapport och distribution till involverade och relevanta parter.

Göteborgs Stads Parkerings samordnare hållbarhetsprogram ansvarar för dokumentation och rapportering till Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram om inte entreprenörens hållbarhetssamordnare har blivit kontrakterad att göra detta. Samtliga dokument beslutas av projektets beställare. Göteborgs Stads Parkerings koordinator hållbarhetsprogram har ett övergripande ansvar för samtliga erfarenhetsåterföringsrapporter.

All dokumentation ska sparas i Navet.

Förvaltning

Arbetet med hållbarhetsprogrammet fortsätter även efter färdigställande av projekt eftersom hållbarhetsarbetet är en kontinuerlig process som även kräver genomtänkt drift och förvaltning. Här är uppföljning av prestanda, optimering av drift och kundupplevelse viktiga bitar.

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

För att följa hållbarhetskraven i förvaltningsskedet ska Göteborgs Stads Parkerings förvaltande linjeorganisation sköta både implementering av krav och uppföljning.

Dokumentation och avrapportering

Under förvaltningsskedet ska dokumenterad uppföljning av drift- och skötselplan samt relevanta drift rapporter tillhandahållas. Uppföljning av anläggningens drift och skötselplan ska ske kontinuerligt och utvärderas av den förvaltande linjeorganisationen. Detta görs ett, eller senast två år efter det att anläggningen tagits i bruk, därefter årligen.

All dokumentation ska sparas i bolagets fastighetssystem.

Även en kundenkätundersökning ska utföras med avseende till andra punkter i hållbarhetsprogrammet, såsom användarvänlighet, utemiljö, trygghet och säkerhet etc. Dessa görs för att kontinuerligt stämma av kundkrav och kundupplevelse. Göteborgs Stads Parkerings marknadsavdelning ansvarar för kundenkät och rapportering till förvaltningsorganisationen samt koordinatör hållbarhetsprogram.

Kontinuerlig förbättring

Det här hållbarhetsprogrammet har till syfte att leva under lång tid. Det ska uppmana och ligga till grund för parkeringsanläggningar som ligger i framkant avseende hållbarhet och kontinuerligt skapa bättre förutsättningar för hållbara lösningar. Programmet kommer därför årligen och/eller vid behov att ses över och revideras när så bedöms lämpligt.

Göteborgs Stads Parkerings koordinatör hållbarhetsprogram driver arbetet med revideringar och sammanställer dokumentation, synpunkter och erfarenheter från olika projekt. Göteborgs Stads Parkerings avdelningschefer och projektledare ansvarar för att delge Göteborgs Stads Parkerings koordinatör hållbarhetsprogram beslutade underlag relevanta för revideringar av hållbarhetsprogrammet. Reviderat hållbarhetsprogram beslutas av ledningen.

Göteborgs Stads Parkering ska sprida sina erfarenheter och kunskap genom lämpliga kanaler såsom; egen hemsida, Svepark och Göteborgs Stad.

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

BILAGOR

- A. Checklista Hållbarhetskrav**

- B. Styrande dokument**

Bilaga A

Punkt ID	Delområde	Övergripande mål	Detalj mål	Kommentar	Hänvisning
1.1	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Anpassa byggnaderna till framtida klimatförändringar.	Genomföra översvämningskartering och ta fram åtgärder beroende på utfall av denna.	Översvämningskartering, hur kan byggnaderna anpassas på bästa sätt? Krav och åtgärder inarbetas i programhandling.	
1.2	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Anpassa byggnaderna till framtida klimatförändringar.	Anpassa byggnaderna till framtida förväntat klimat med starkare vindar, mer nederbörd. Skapa goda mikroklimat med hänsyn till vind och sol.	Tidiga sol-, vind- och nederbördsstudier. Utfall inarbetas i programhandling.	Miljöprogram
1.3	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Byggnadernas miljöpåverkan under sin livstid skall minimeras. Inriktningen är att använda material som innebär liten klimatpåverkan under sin livscykel.	Beräkning av klimatpåverkan från bygg- och anläggningsmaterial. Redovisning av klimatpåverkan baserat på livcykelanalysmetodik (LCA). Analys utförs avseende stomme, beläggning och om applicerbart fasader.	Tidig analys. Redovisning av resultat. Redovisning av 2-3 olika alternativa val. Motivering val. Använd IVL's verktyg Byggsektorns miljöberäkningsverktyg, Eocinvent el. likvärdig transparent databas.	Miljöanpassat byggande, Klimatstrategiskt program, Miljöprogram
1.4	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Byggnadernas miljöpåverkan under sin livstid skall minimeras. Inriktningen är att använda material som innebär liten klimatpåverkan under sin livscykel.	Där lagkrav ej föreligger ska en miljökonsekvensbedömning/beskrivning genomföras vid samtliga nybyggnationer och där tillämpligt även i större renoveringar/ombyggnationer.	Koppla in miljökonung i tidigt skede som får utreda om en miljökonsekvensbedömning/beskrivning kan vara till fördel för projektet, där ej lagkrav föreligger. Titta på exv. Dagvatten, infiltration, träd/växtlighet, trafikflöden/buller.	
1.6	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Byggnadernas miljöpåverkan under sin livstid skall minimeras. Inriktningen är att använda material som innebär liten klimatpåverkan under sin livscykel.	Återanvänd grus-och bergkrossmaterial och restmaterial så långt som möjligt. Kontrollera att materialet är rent och radonfritt. Återanvända gatsten, kantsten, sten/betongplattor.	Samordning mellan beställare och utförare om en optimal masshantering för bevarande av miljö, användande av deponier, mellanlagringsplatser och liknande. Dokumentation: Produktblad	Miljöanpassat byggande
1.7	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Beständighet. Val av beständiga material och möjlighet till återanvändning måste beaktas.	Vid projekteringen beaktas kravet på beständighet för alla byggnadsdelar. Förutsättningarna för service och underhåll av bärande konstruktioner ska beaktas. Beskrivning av byggnadens stom-bjälklags-och fasadsystem, ytskikt på fasad och tak samt ventilationsystem. Livslängd, underhållsbehov, förutsättningar för service och underhåll samt motivering till vald lösning jämfört med andra diskuterade lösningar ska redovisas.	Beskrivning av byggnaden med motivering av valda lösningar.	Miljöanpassat byggande
1.8	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Beständighet. Val av beständiga material och möjlighet till återanvändning måste beaktas.	Möjliggöra för flexibilitet för autonoma fordon eller alternativ användning som lokaler, bostäder eller annan typ av verksamhet.	Där tillämpligt. Betänk tex, anpassning av entréer, takhöjd.	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram

1.10	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Beständighet. Val av beständiga material och möjlighet till återanvändning måste beaktas.	Betänk metod för att undvika skador på fasad/ byggnad från fukt eller vatten.	Dokumentation av metod.	Miljöanpassat byggande
1.11	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Projektera och bygg för minimerat energibehov.	Mål energianvändning anpassas efter varje projekt. Beräkna byggnadens förväntade energianvändning. Minimera energi för värme (kyla), system för uppvärmda ramper med låg energiprestanda och god isolering i uppvärmda utrymmen. Värden för beräknad köpt energianvändning ska uppnås och kunna verifieras utifrån ställda krav.	Energismart design. Tidig beräkning för maximal prestanda. Anpassad arkitektur. Utformning programhandling. Dokumentation utförda val.	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram, Miljöanpassat byggande
1.12	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Projektera och bygg för minimerat energibehov.	Bästa prestanda avseende energismart belysning skall användas, detta avser såväl ljuskällornas beskaffenhet som styrning (närvaro/frånvaro, dagsljusstyrning, etc.).	Ljuskällor i eneriklass A eller bättre. Dokumentation av styrning och ljuskällor.	Miljöanpassat byggande, Klimatstrategiskt program
1.12.1	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Projektera och bygg för minimerat energibehov.	Bästa prestanda avseende energismarta och miljövänliga biljettautomater skall användas. Avser t.ex energiförbrukning och återvinningsbarhet. Bedömning görs utifrån ekonomi, kundnöjdhet och miljövinster (LCA, LCC bl.a)		Miljöanpassat byggande, Klimatstrategiskt program
1.13	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Projektera och bygg för minimerat energibehov.	Välj energieffektiva byggnadstekniska installationer ex pumpar, hissar, rulltrappor, motorvärmare. Rimligt för fläktar kan vara: SFP-tal max 1,5 kW/(m ³ /s).	Jämför olika val. Dokumentation av energiklass.	Miljöanpassat byggande, Klimatstrategiskt program
1.14	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Projektera och bygg för minimerat energibehov.	Energiutbyte (värme/kyla) mellan lokaler/bostäder och P-hus undersöks i relevanta fall.		Miljöanpassat byggande, Klimatstrategiskt program
1.15	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Projektera och bygg för minimerat energibehov.	Installationer ska finnas för mätning och uppföljning av: Fastighetens totala energianvändning för uppvärmning, energianvändning för uppvärmning av tappvarmvatten, driftel, laddning av elfordon och övrig fastighetsel, fastighetens totala elanvändning.	Mätning av uppvärmning tillämpligt endast i relevanta fall som tex lokal eller annan verksamhet.	Miljöanpassat byggande
1.18	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Förnyelsebara energikällor.	Prioritera återvunnen, förnybar energi, t.ex. sol, vind, biobränsle eller fjärrvärme för att minska CO ₂ -utsläpp. Byggnadens egenproduktion av solvärme (vid behov) och el (sol- och vindel) skall maximeras, utifrån byggnadens förutsättningar installeras maximal kapacitet av produktionsenheter. Bedömning görs utifrån ekonomi och miljövinster (LCC bl.a.).	Tidig utredning avseende egenproduktion av el och hur den kan maximeras. Byggnadsutformning för implementering.	Miljöanpassat byggande, Klimatstrategiskt program
1.19	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Resurseffektiv byggande.	För att minska spill- och avfallsmängder från produktionen planera för måttbeställning av byggmaterial.	Betänk i tidigt skede. Krav inarbetas/föreskrivs i programhandling.	Miljöanpassat byggande

1.20	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Resurseffektiv byggande.	Välj konstruktion, material och monteringsmetoder som gynnar demontering där det är möjligt för att förenkla utbyte och återvinning.	Betänk i tidigt skede. Krav inarbetas/föreskrivs i programhandling.	Miljöanpassat byggande, Klimatstrategiskt program
1.21	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Resurseffektiv byggande.	Minimera transportbehovet under byggskedet genom samordnade transporter.	Ex. material, massor och avfall. Krav på entreprenader, leverantörer och transportörer. Betänk även: transporter via järnväg/båt.	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram
1.22	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Resurseffektiv byggande.	Minimering av energi under produktionsskedet. Byggnad och bodetablering (el och värme). Förnybar el, närvarostyd energieffektiv belysning samt bodleverantörens "lågenergikoncept". Undersöka fjärrvärmeanslutning för uttorkning och byggvärme.	Dokumentation: Energistatistik produktion och bodetablering. Inköp av förnybar el verifieras via fakturakopior med uppgifter om typ av märkning och ursprungsgarantier.	Miljöanpassat byggande
1.24	KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIVT	Resurseffektiv byggande.	Upprätta plan för sortering av byggavfall under produktionsskedet och utse avfallsansvarig. Sortering av byggavfall utförs i första hand på byggarbetsplatsen. Eftersortering undviks. Byggavfall ska i första hand återbrukas eller materialåtervinnas och i andra hand energiåtervinnas. Allt avfall ska källsorteras enligt Sveriges Byggindustriers riktlinjer för källsortering av byggavfall, basnivå-Bilaga 3. Maximal andel byggavfall till deponi 10 % (vikt %) exkl. ev. schaktmassor från marksanering. Retursystem för byggpall tillämpas.	Dokumentation: Avfallsplan och avfallsansvarig redovisas Avfallsstatistik uppdelat per fraktion, total mängd samt andel till deponi ska redovisas Verifikat på retursystem för byggpall (avtal alt. fakturor)	Miljöanpassat byggande
2.1	HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	Smart och tydlig lokalisering.	Platsval, storlek och infarter/utfarter skall optimeras med avseende på god tillgänglighet och att minska söktrafik, kötider och utsläpp.	Trafikflödesanalys	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram
2.4	HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	Utveckla och förenkla möjligheterna till att resa med flera färdstätt.	Bilpooler och elbilspooler ska prioriteras vid fördelning av parkeringsplatser.	Hanteras enligt gängse kommersiella villkor för att tillgodose krav på likabehandling enligt kommunallagen.	Plan för miljöfordonsarbete, bolagets bilpoolsstrategi, Miljöprogram
2.4.1	HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	Utveckla och förenkla möjligheterna till att resa med flera färdstätt.	Tillgodose enkelt byte mellan trafikslag t.ex. cykel kollektivtrafik, bil		Ägardirektiv, Klimatstrategiskt program, Miljöprogram

2.5	HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	Utveckla och förenkla möjligheterna till att resa med flera färdstätt.	Tillse cykelparkering eller hyrcyklar vid strategiskt viktiga platser. Prövas mot efterfrågan. Cykelparkeringar ska vara trygga, av god kvalitet, ha väderskydd och det ska finnas möjlighet att låsa in eller fast cykeln.	Där tillämbart. Se även bolagets parkeringskoncept avsnitt Cykel.	Bolagets cykelstrategi och cykelmobilitetsplan, bolagets parkeringskoncept
2.6	HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	Utveckla och förenkla möjligheterna till att resa med flera färdstätt.	Skapa möjlighet till omklädningsrum för cykelpendlare/joggare.	Där tillämbart.	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram
2.7	HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	Utveckla och förenkla möjligheterna till att resa med flera färdstätt.	Platser för laddning av elcyklar och elmopeder, tryckluft för pumpning av däck.	Där tillämbart.	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram
2.7.1	HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	Utveckla och förenkla möjligheterna till att resa med flera färdstätt.	Möjlighet till parkering för mopeder, motorcyklar och flerhjuliga fordon. Prövas mot efterfrågan	Där tillämbart.	Bolagets stragtegi för mopeder, motorcyklar och flerhjuliga fordon
2.8	HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	Utveckla och förenkla möjligheterna till att resa med flera färdstätt.	Möjlighet till cykelreparation i byggnaden.	Där tillämbart.	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram
2.9	HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	Utveckla och förenkla möjligheterna till att resa med flera färdstätt.	Förbered och beakta möjligheten till laddstolpar för elfordon. Tillse tillräcklig spänning och strömförsörjning.		Klimatstrategiskt program, Miljöprogram, Plan för miljöfordonsarbete
2.12	HÅLLBART RESANDE OCH PARKERING	God service dygnet runt. P-bolaget ska vara ledande på att erbjuda kundanpassad parkering med hög kvalitet.	Strategisk information på engelska och ev. andra relevanta språk.		Program för en jämlik stad
3.1	DEN GRÖNA STADEN	Grön- och vattenytor som främjar naturens koldioxidupptagande förmåga, biodiversitet samt motverkar negativa effekter av det förändrade klimatet.	Stärk gröna stråk i staden för förbättrad miljö och hälsa. Vi ska bidra till att skapa gröna miljöer i stadsmiljön. Exempelvis gröna tak eller väggar, planteringar som gynnar dagfjärilar.	Där tillämbart. Platsanalys, Kontroll mot Park och Naturs Grönstrategi för en tät och grön stad.	Grönstrategi för en tät och grön stad, Miljöprogram
3.3	DEN GRÖNA STADEN	Grön- och vattenytor som främjar naturens koldioxidupptagande förmåga, biodiversitet samt motverkar negativa effekter av det förändrade klimatet.	Platsens ekologiska värde och biodiversitet skall stärkas och existerande naturliga värden och kvaliteter ska skyddas. Göteborg stads styrdokument för grönytefaktor gäller.	Ekologisk inventering av platsen. Vilka värden finns, vad skall bevaras etc. Uppnå målnivå för grönytefaktor om den angivits i markanvisningen. Vi ska använda anläggningsjord som är baserat på slam.	Miljöanpassat byggande, Grönstrategi för en tät och grön stad, Miljöprogram
3.3.1	DEN GRÖNA STADEN	Grön- och vattenytor som främjar naturens koldioxidupptagande förmåga, biodiversitet samt motverkar negativa effekter av det förändrade klimatet.	Grova och gamla träd ska i möjligaste mån bevaras. Övriga nedtagna träd ska ersättas enligt principen 2 för 1. Dvs. Två nya träd ska planeras istället för ett nedtaget träd.		Grönstrategi för en tät och grön stad, LG beslut protokoll 180626.
3.5	DEN GRÖNA STADEN	Grön- och vattenytor som främjar naturens koldioxidupptagande förmåga, biodiversitet samt motverkar negativa effekter av det förändrade klimatet.	Skapa möjlighet för ekologisk odling för kunder/brukare.	Där tillämbart.	Grönstrategi för en tät och grön stad.

3.7	DEN GRÖNA STADEN	God dagvattenhantering.	Dagvattenrening efter avstämning med kommunen. Föroreningar ska inte spridas okontrollerat. Utforma lösningar så nära källan som möjligt så att föroreningarna inte sprids utan kan tas om hand lokalt.	Identifiering av eventuellt behov av rening av dagvatten. Dokumentation av behovet av rening och hur den uppnås. Ex. kan gröna, tröga dagvattensystem användas för rening och fördröjning vid ökad nederbörd och skyfall.	Miljöanpassat byggande, Miljöprogram
3.8	DEN GRÖNA STADEN	God dagvattenhantering.	Använd genomsläppliga material där så är möjligt för att möjliggöra infiltration. Beakta tillgänglighet för funktionshindrade.	Granskning av ritningar.	Grönstrategi för en tät och grön stad, Miljöprogram
3.10	DEN GRÖNA STADEN	Minskade avfallsmängder och ökad återanvändning.	Där avfallsutrymme finns ska det finnas plats för källsortering och det skall det vara lättillgängligt. Hämtningsförhållanden beaktas ur säkerhets-, transport-, arbetsmiljö- och bullersynpunkt. Flexibilitet för förändringar är viktigt då avfallssystemet utvecklas över tiden.	Utred om projektet är lämpligt att förse med sophantering för kunder.	Miljöanpassat byggande, Miljöprogram
3.11	DEN GRÖNA STADEN	Miljövänliga material.	Rutiner ska finnas för val och riskbedömning av material och produkter före inköp så att byggprocessens och den färdiga byggnadens miljö- och hälsopåverkan är låg. Göteborgs Stads kemikalieplan ligger till grund för riktlinjerna rörande val och riskbedömning av material. Även arbetsplatsens inköp av förbrukningsmaterial och förbrukningsprodukter ska kontrolleras mot projektets miljö- och hälsokrav.	Kraven på kemiskt innehåll ska verifieras genom något av följande alternativ: 1. Produkten ska ha bedömningen Rekommenderas eller Accepteras i Byggvarubedömningen (BVB) 2. Produkten ska ha bedömningen A eller B i SundaHus Miljödata. Digital dokumentation typ loggbok i BVB eller SundaHus.	Miljöanpassat byggande, Kemikalieplan

3.12	DEN GRÖNA STADEN	Miljövänliga material.	Följande material och produkter ska bedömas: -kemiska produkter, dvs färg, fog, lim, fogmassa, fogskum (L, Z mm) -cementbaserade produkter, dvs puts, avjämningsmassa, spackel (E,L,M) -invändiga ytskikt (M) -byggskivor (K) -termisk isolering (I) -snickerier (N,XB,DEG,DEK) -takbeläggningar (J) -plan plåt, tex. hängskivor, stånskivor (J) -fasadmaterial: skivor (K), tegel (F), element (G), panel (H) -drev, tätning, nät (Z) -elinstallationer; kablar, kanaler, VP-rör, uttag, strömbrytare, dosor och liknande (S). -VS-installationer:VA-rör, radiatorer, ventiler, armaturer (P). -Vent-installationer: kanaler, spjäll, don, kondensisolering (Q)	Digital dokumentation typ loggbok i BVB eller SundaHus. Avvikelser dokumenteras med plats och mängd.	Miljöanpassat byggande, Kemikalieplan
3.13	DEN GRÖNA STADEN	Miljövänliga material.	Koppar i tappvattensystemet får ej användas. Koppar får ej heller användas i tak- och fasadmaterial om tak- respektive fasadregnvatten avleds till dag- eller spillvattensystem.	Digital dokumentation typ loggbok i BVB eller SundaHus.	Miljöanpassat byggande, Kemikalieplan
3.14	DEN GRÖNA STADEN	Miljövänliga material.	Trä/träråvara ska vara från uthålligt skogsbruk certifierade enligt FSC eller PEFC. Leverantör av träråvaran ska vara spårbarhetscertifierad enligt FSC eller PEFC. Basnivå-byggnadsdelar av massivträ, limträ, bambu, eller plywood/kryssfananer:takstola, stommar, bjälklag, utvändig fasad samt invändig panel.	Dokumentation: Verifikat på att levererat virke är PEFC alt FSC-märkt samt gällande spårbarhetscertifikat från leverantör.	Miljöanpassat byggande
3.14.1	DEN GRÖNA STADEN	Miljövänliga material.	Välj klimatsmarta material: Asfalt, betong/cement, konstruktionsstål, armeringsstål med så låg klimatpåverkan som möjligt. Avvägning av kvalitetskrav, miljöeffekt och kostnad.	Avsnitt Material och varor i "Gemensamma miljökrav för entreprenader kan användas för kravställning på betong/cement, konstruktionsstål, armeringsstål. Dokumentation av produktblad.	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram, Gemensamma miljökrav för entreprenader Göteborgs stad
3.15	DEN GRÖNA STADEN	Miljövänliga material.	Tropiska träslag samt tryckimpregnerat virke får ej användas exklusive kiselimpregnerat virke.	Dokumentation: Verifikat på att levererat virke.	Miljöanpassat byggande, Kemikalieplan
3.16	DEN GRÖNA STADEN	Miljövänliga material.	Välj ljuskällor som innehåller en mycket liten mängd kvicksilver (<2mg).	Dokumentation: armaturförteckning med ljuskälla angiven.	Miljöanpassat byggande, Kemikalieplan
3.17	DEN GRÖNA STADEN	Miljövänliga material.	Naturgrus får ej förekomma vid markfyllning och minimalt som ballast i betong.	Dokumentation av produktblad.	Miljöanpassat byggande

3.18	DEN GRÖNA STADEN	Grön byggarbetsplats/ Miljövänliga material	Vid upphandling av entreprenör/leverantör skall krav ställas enligt Göteborgs Stads skrift "Gemensamma miljökrav för entreprenader" Innehållande: systematiskt miljöarbete, miljöplan, drivmedel fordon, arbetsmaskiner, kemiska produkter, material och varor.	Se dokument "Gemensamma miljökrav för entreprenader" Göteborgs stad.	Gemensamma miljökrav för entreprenader Göteborgs stad, Miljöanpassat byggande, Kemikalieplan
3.19	DEN GRÖNA STADEN	Grön byggarbetsplats.	Planera byggarbetsplatsen så att etableringsytor minimeras. Skydda befintlig värdefull vegetation.	Där tillämbart. Ekologisk inventering av platsen. Vilka värden finns, vad skall bevaras etc.	Grönstrategi för en tät och grön stad.
3.20	DEN GRÖNA STADEN	Grön byggarbetsplats.	Kemikalier och bränslen ska förvaras på ett säkert sätt under byggtiden för att förhindra spill och läckage till mark, vatten eller någon form av avlopp. Hantering, transport av och omhändertagande av farligt och miljöskadligt avfall ska utföras på miljöriktigt sätt.	Plan för nödlägesberedskap ska finnas samt invallning eller speciell container för farligt avfall. Dokumentation: Upprättad nödlägesplan på plats, protokoll från miljöronder.	Miljöanpassat byggande
4.1	SAMVERKAN OCH KVALITETSSÄKRING	Delaktig i utvecklingen av ett attraktivt Göteborg.	Möjlighet till kompletterande bebyggelse på eller vid anläggningar ska utredas. Bostäder, lokaler etc.	Där tillämbart	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram
4.2	SAMVERKAN OCH KVALITETSSÄKRING	Delaktig i utvecklingen av ett attraktivt Göteborg.	Tidigt söka samarbete med flertalet aktörer inom olika sektorer som t.ex. forskning och utveckling, näringsliv, övriga offentliga aktörer, föreningsliv, kultur, konst etc.	Förslag på implementering av olika funktioner, affärsverksamheter, utsmyckningar, koncept etc. Utveckling av hållbara innovativa parkeringslösningar	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram, bolagets parkeringskoncept, Program för en jämlik stad
4.3	SAMVERKAN OCH KVALITETSSÄKRING	Delaktig i utvecklingen av ett attraktivt Göteborg.	Andra typer av verksamheter och aktiviteter i P-hus ska erbjudas plats - detta för att skapa mervärden och lösningar för en hållbar stad.	Där tillämbart	Program för en jämlik stad, Klimatstrategiskt program
4.3.1	SAMVERKAN OCH KVALITETSSÄKRING	Delaktig i utvecklingen av ett attraktivt Göteborg.	Utvärdera om anläggningen kan erbjuda tjänster som minskar behovet av att resa, t.ex. utlämning av varor, avfalls-omlastningshubb etc.	Där tillämbart	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram
4.5	SAMVERKAN OCH KVALITETSSÄKRING	Delaktig i utvecklingen av ett attraktivt Göteborg.	Nyttja projekt och hållbarhetsprogram i marknadsföringssyfte för bolaget och staden. Lyft fram hållbarhets- och miljöåtgärder i kommunikationen.		Klimatstrategiskt program
4.7	SAMVERKAN OCH KVALITETSSÄKRING	Effektiv och anpassad etablering.	Tidig medverkan i planprocessen för att kunna påverka etableringslokalisering, närhet till kollektivtrafik etc.		Klimatstrategiskt program, Miljöprogram
4.8	SAMVERKAN OCH KVALITETSSÄKRING	Effektiv och anpassad etablering.	Optimera antalet parkeringsplatser. Samutnyttjande dag/natt etc. för att inte bygga mer än vad som behövs.	Kunskapsunderlag som ex kund-, områdes-, beläggningsanalyser.	Klimatstrategiskt program, Miljöprogram, Parkeringspolicy
4.10	SAMVERKAN OCH KVALITETSSÄKRING	Kvalitetssäkring och information.	Information till alla projektdeltagare, konsulter och entreprenörer om miljöarbetet och styrningen i projektet. Inblandade konsulter/aktörer bör samarbeta i ett så tidigt skede som möjligt.	Genomgång av hållbarhetskraven (ex. projektspecifikt hållbarhetsprogram) vid projekt start och inför varje nytt skede.	Miljöanpassat byggande

4.11	SAMVERKAN OCH KVALITETSSÄKRING	Kvalitetssäkring och information.	Långsiktig drift och förvaltning. Överlämna information om miljöanpassad förvaltning, drift och skötsel mm till byggnadens förvaltare. Följande ska finnas med: <ul style="list-style-type: none"> • Miljöanpassad skötselplan för grönytor på tomten. • Skötselinstruktioner för effektiv energianvändning • Skötsel av filter för bibehållande av ventilationseffektivitet. Tydlig information om sortering/hantering av avfall och vad man får använda avloppet till. <ul style="list-style-type: none"> • Instruktion för identifiering, säker hantering och förvaring av farligt och miljöskadligt avfall samt rutiner för bortforsling och omhändertagande. • Skötselinstruktioner för att upprätthålla byggnadens beständighet. 	Dokumentation: komplett underlag finns överlämnat.	Miljöanpassat byggande
5.1	TRYGGT OCH VACKERT	Parkeringsanläggningarna skall bidra positivt till stadsbilden vara attraktiva, väl lokaliserade och av god kvalitet.	Med utgångspunkt i Social konsekvensanalys för området utformas parkeringsanläggningen för att anpassas till platsen utifrån sociala faktorer.	Görs där underlag: Social konsekvensanalys för området finns.	Program för en jämlik stad
5.2	TRYGGT OCH VACKERT	Parkeringsanläggningarna skall bidra positivt till stadsbilden vara attraktiva, väl lokaliserade och av god kvalitet.	Parkeringen i såväl ny som befintlig bebyggelse ska anpassas till kvaliteterna i den stadsbild som råder och skapa en stark identitet. Hög omsorg om arkitektur och materialval så att anläggningen kan tillföra stadsrummet ett mervärde.	Betänk även sådant som reflexer från fasader.	Parkeringspolicy
5.3.1	TRYGGT OCH VACKERT	Parkeringsanläggningarna skall bidra positivt till stadsbilden vara attraktiva, väl lokaliserade och av god kvalitet.	Anläggningen skall alltid utformas/anpassas utifrån bolagets parkeringskoncept och dess nivåindelning för att utforma en trygg och säker miljö.	Se bolagets parkeringskoncept	Bolagets parkeringskoncept, Parkeringspolicy
5.5	TRYGGT OCH VACKERT	Parkeringsanläggningarna skall bidra positivt till stadsbilden vara attraktiva, väl lokaliserade och av god kvalitet.	Projektera och bygg för att säkerställa goda ljudförhållanden i närområde. Bullernivåer i närområdet får ej öka.	Beakta även möjligheten att nyttja plantering för bullerdämpning, se även bullerkarta Göteborg stad	Grönstrategi för en tät och grön stad, Åtgärdsprogram mot buller, Program för en jämlik stad, Miljöprogram
5.6	TRYGGT OCH VACKERT	Parkeringsanläggningarna skall vara trygga, säkra och tillgängliga.	Parkeringshus och garageinfarter bör anpassas till stadsmiljön så att det inte skapas otrygga stadsmiljöer med t.ex. helt "döda fasader" eller "gapande hål" i fasadliv, vilket ofta upplevs som otryggt av förbipasserande.		Parkeringspolicy
5.8	TRYGGT OCH VACKERT	Parkeringsanläggningarna skall vara trygga, säkra och tillgängliga.	Parkeringshusen skall utformas med god överblickbarhet och goda siktbarheter. Inte skapa skymda hörn och vrår.	Se även bolagets parkeringskoncept	Parkeringspolicy, Program för en jämlik stad
5.11	TRYGGT OCH VACKERT	Parkeringsanläggningarna skall vara trygga, säkra och tillgängliga.	Tillse goda möjligheter för funktionshinderade att parkera. Anläggningen skall registreras i stadens tillgänglighetsdatabas.		Göteborg Stads Budget, Program för en jämlik stad

5.12	TRYGGT OCH VACKERT	Parkeringsanläggningarna skall vara trygga, säkra och tillgängliga.	Trafikplaneringen ska utformas på ett sätt som ger barnen rörelsefrihet och en säker vistelsemiljö. Säkerhet för oskyddade trafikanter. Gång- och cykelbanor är tydligt markerade/avgränsade och parkeringshusets utformning inbjuder ej till höga fordons hastigheter.		Parkeringspolicy, Program för en jämlik stad, Miljöprogram
5.13	TRYGGT OCH VACKERT	Attraktiv vistelsemiljö i parkeringshusen.	Invändig miljö med stark identitet som skapar en upplevelse för kunden. Tema etc.		Parkeringspolicy bolagets parkeringskoncept
5.14	TRYGGT OCH VACKERT	Attraktiv vistelsemiljö i parkeringshusen.	Planera för goda förhållanden avseende dagsljus och solljus, i fastigheten och omgivande ytor. Fönster och genomsiktliga fasader/tak, färgsättning.	Anpassad arkitektur - gestaltning, vridning, placering etc.	Parkeringspolicy bolagets parkeringskoncept
5.16	TRYGGT OCH VACKERT	Attraktiv vistelsemiljö i parkeringshusen.	Ventilationssystemet utformas så att god avskiljning av partiklar och andra föroreningar i tilluft uppnås. Beakta placering av luftintag avseende avgaser.	Dokumentation av valt filter och placering av luftintag.	Miljöanpassat byggande
5.17	TRYGGT OCH VACKERT	Attraktiv vistelsemiljö i parkeringshusen.	Beakta utformning med tanke på drift och skötsel, minimera risken för oönskade dofter t.ex. urin, klotter och skadegörelse. Skall vara lätt att underhålla och hålla rent.	Se även bolagets parkeringskoncept	Parkeringspolicy bolagets parkeringskoncept, Program för en jämlik stad
5.18	TRYGGT OCH VACKERT	Attraktiv vistelsemiljö i parkeringshusen.	Tillräckligt utrymme i höjd- och sidled för parkeringsvakt att passera framför bilar. T.ex. genom att en plattrad eller motsvarande förläggs framför parkeringsplatserna.	Där tillämbart	
5.19	TRYGGT OCH VACKERT	Trygg och säker byggtid.	Skapa mervärden vid etablering, tillfälliga installationer och intressepunkter.		
5.20	TRYGGT OCH VACKERT	Trygg och säker byggtid.	Tillse att tillgängligheten till intilliggande områden, vägar etc. är god. Tydlig och god omledning av trafik etc.		Program för en jämlik stad
5.21	TRYGGT OCH VACKERT	Trygg och säker byggtid.	Säker inhägnad, låsning och belysning.		

BILAGA B

Styrande dokument

Sveriges Miljömål

Regionala Miljömål Västra Götalands län

Miljökvalitetsmål för Göteborgs Stad

Göteborgs Stads Budget

Ägardirektiv för Göteborgs Stads Parkerings AB, 2018-03-22

Miljöpolicy för Göteborgs Stad, 2013-11-07

Parkeringspolicy för Göteborgs Stad, 2009-10-08

Göteborg Stads Miljöprogram 2013, reviderad version av handlingsplan för miljön 2018-2020

Klimatstrategiskt Program inklusive Energiplan för Göteborgs Stad, 2014-09-04

Kemikalieplan för Göteborgs Stad, 2014-03-24, reviderad version 2018-03-20

Göteborgs Grönstrategi för en tät och grön stad, 2014-02-10

Göteborgs Stads Åtgärdsprogram mot buller 2014–2018

Göteborgs Stads plan för miljöfordonsarbete, fordonspooler och stöd till introduktion av elfordon,
2017-01-26

Gemensamma miljökrav för entreprenader - Göteborgs Stad, version 2018

Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018-2026

Parkeringskoncept Göteborgs Stads Parkering rev 2018-06-11

Cykelstrategi för Göteborgs Stads Parkering, rev 2018-06-18

Parkeringsbolagets strategi för mopeder, motorcyklar och flerhjuliga motorfordon, 2016-08-30

Bilpoolsstrategi för Göteborgs Stads Parkering, 2016-08-30

GÖTEBORGS STADS PARKERING AB

Vägledande dokument

Checklista för Miljöanpassat Byggande 2.0, Fastighetsnämnden Göteborgs Stad, 2017-11-27

Parkering för hållbar stadsutveckling, Sveriges kommuner och landsting, 2013

Varför kör du inte in? ”Inventering och analys av utemiljön vid parkeringshus ur trygghets- och jämställdhetsperspektiv”, Göteborgs Stads Parkerings AB, Landskapsgruppen, 2010

PIA-analysfrågor, Göteborgs Stads Parkering